

SLOVENEC

Političen list za slovenski narod.

Naročnice in iskarice
sprejema upravništvo v
Katol. Tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rekopisi se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vprejemajo.

Uredništvo je v Seme-
niških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaaja vsak dan, izven
nedelje in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Pe pošti prejemam:

za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta „ 13 „ — „
četrt „ 6 „ 50 „
mesec „ 2 „ 20 „

V upravništvu prejemam:

za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta „ 10 „ — „
četrt „ 5 „ — „
mesec „ 1 „ 70 „

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

Štev. 53.

V Ljubljani, v torek 6. marca 1900.

Letnik XXVIII.

Minister Szell nasproti nemažarskim narodnostim.

Mažari niso zadovoljni z današnjim stanjem na Ogerskem, ker ni še vse mažarsko, kar v tej zemlji leze in gre. Nekim ugretim glavam ni dala miru izjava Szellova, ko je postal minister predsednik, namreč, da bo pravičen naproti vsem državljanom in da se bo pri vseh svojih delih držal le postave. Taka izjava je vendar v pravni državi nekaj navadnega in nobeden se ne bi smel ob njo spodtikati. In vendar se je to na Ogerskem zgodilo. Velikemu delu mažarskih poslancev ta Szellova izjava ni bila po volji, in zahtevalo se je od njega v saboru, da naj razjasni, kako razumeva on kot ministerski predsednik svoj položaj naproti nemažarskim narodnostim. Da je Szell upotrebil pri tej priložnosti zopet svoje fraze o pravičnosti ogerske vlade in točnem izvajanju postav, se že samo po sebi razumi; a ker pozna svoje ljudi, moral je še kaj dodati, da se pokaže kot pravega zastopnika mažarskega javnega mišljenja. Vsem prebivalcem Ogerske zatrjuje državljansko svobodo ali le pod pogodbo, da so dobri Mažari. Slovaki, Srbi, Malorusi, Nemci, Rumuni in slednjič tudi Hrvati morejo uživati na Ogerskem kot državljani največjo svobodo, če se ob enem čutijo za Mažare, drugače jim preti progon vključno z jasnimi državnimi postavami, po katerih je sicer zagotovljen njihov obstanek in svoboden razvitek.

Te postavbe so pa le slepilo za zunanji svet, kajti Mažari jih niso nikdar vršili, a zdaj so jim celo že na potu, premda se ž njimi ne more nobena narodnost pomoči, ker na Ogerskem vlada v tem pogledu pravo nasilje ter se zatira vse, kar ne diše mažarskim duhom. Vsak najmanjši narodni pokret se uduši nasilno, domoljubi se zapirajo, ali pa kaznujejo s težkimi denarnimi kaznimi.

Kolikor je še narodnih šol, jih počasi zapirajo, ali pa jim usiljujejo mažarske učitelje; zategadelj je izšla naredba, da mora znati vsak učitelj mažarski, pa so to naredbo uveli celo na Reki. Vsako narodno društvo gledajo zatrti ter iščejo najpodlejša sredstva

v to svrhu; pri tem pa ne dovolijo seveda ustrojstva kakšnega novega narodnega društva. Posebno pri Slovaki in Malorusih grozno deluje državna oblast. Mažarom ni dosti, da so jim zatrti narodna društva, zaprti srednje šole in ljudske že večidel pomažarili, nego so se lotili razseljevanja teh siromašnih Slovanov med korenite Mažare. In vendar jih ne morejo zatreti, in radi tega se boje, da ostane njih delo brezuspešno. V novejšem času jih ta misel vedno bolj plaši, ker je nastal hud odpor proti mažarizaciji posebno pri Rumunih in Nemcih. Ti poslednji so nekaj časa držali z Mažari proti Slovanom in Rumunom; ko so začeli pa Mažari njih tlačiti, kakor druge, so se uprli ter zahtevalo, da se njihove narodne pravice spoštujejo.

Pa tudi Rumunom ne bode Mažari kos, kajti oni so jako žilavi in oslanjajo se na svoje sorodnike v sosednji Rumuniji. Zdaj pritiskajo najhuje Slovake, a ker se tudi le ti oslanjajo na sosedne Čehe, zagrozil se je radi tega minister Szell, da bode zatrl vsako podpiranje Slovanov od te strani. To je pa prava hinavska izjava, ker dobro vemo, da se je tudi do zdaj strogo pazilo na vsak migljaj iz Česke, saj se menda Nemci in Mažari v nobeno stvar tako ne razumijo, kakor na tlačenje Slovanov.

Iz vsega tega se vidi, da hoče Szell pred zunanjim svetom s svojimi izjavami o svobodi in pravičnosti bleščati kot zastopnik napredne in svobodne države, v resnici pa vlada na Ogerskem kruta krivica, ki duši neusmiljeno vse, kar ni mažarskega mišljenja.

Sklep hrvatskega sabora.

Iz Zagreba, 25. febr.

V soboto je bil sklenjen hrvatski sabor. Zadnji teden se je razpravljalo o raznih peticijah in o proračunu deželnih zaklad. Pri vsem tem pa je bilo vrlo živahno v saboru. Opozicija je porabila priliko, da je izjavila svoje nezaupanje banu s tem, da je glasovala proti postavi, po kateri se banu dovoljuje poraba proračuna, in sicer iz razloga, ker se je ban izjavil v saboru, da je sporazumen glede Reke z ogerskim ministrom predsednikom Szellom. Z odločno izjavo je

stopila opozicija pred sabor ter oponesla v njej vse nepostavnosti, katerih je kriva hrvatska vlada glede današnjih odnošajev na Reki. Iz tega se je razvila nova debata o Reki, in sicer v tretjič v tem saborskem zasedanju. In to ni bilo na škodo opoziciji. V sijajnem govoru je dokazal dr. Mazura, da je Reka hrvatska po državnem pravu in da tolmači dr. Pliverić čisto krivo pravice Reke, ko govori o nekem kondominiju, a ravno tako so krive trditve Szellove in hrvatskega bana o pripadnosti Reke k Ogerskeji. Vse, kar se zdaj na Reki godi, je le moč jačega. Mažari imajo zdaj moč v svojih rokah ter so gospodari na Reki, a drugo je vprašanje, je-li to postavno.

Ta govor je silno deloval na večino in ban se je seveda oglasil, da vsaj nekaj odgovor na te dokaze, vendar pa izjava njegova ni bila jasna, izjavil se je celo, da je Reka tako ogerska, kakor hrvatska, da je namreč del ogerske države. To izjavo so pa že drugi dan iz Pešte dementirali, češ, da se ban o Reki ni tako izjavil, in vendar stoji tako zapisano v stenografskem poročilu. Opozicija more biti z debatami glede Reke zadovoljna, kajti dokazala je jasno pravo Hrvatske do Reke, je-li more tako zadovoljna biti večina in ban, to ni verjetno. Čudno je, da je te dni prišel predstojnik cesarske kabinete pisarne pl. Schiessel v Zagreb ter konferiral z banom. Ugiblje se o tem pohodu marsikaj. Morda je prišel pa ravno radi saborskih razprav o Reki, ker se je ban izjavil glede § 66., ki je prišel na tako čuden način v nagodbo, da se je to zgodilo s posebnim dovoljenjem cesarjevim, kar je pa prav neverjetno. Da se na tak način vpleta cesarjeva oseba v razprave, je nekaj nenavadnega, a v tem slučaju še tembolj nenavadno, ker se hoče tako opravičiti na nekak način nepostavno ravnanje ogerske vlade glede Reke.

Med mnogimi peticijami, ki so bile priposlane saboru, so prišle na dnevni red tudi one, ki se tičejo slobodnih volitev in razširitev volilnega prava, svobode tiska in finančne samostalnosti Hrvatske. Te peticije je podpisalo 51.000 odraslih državljanov po me

stih in raznih občinah, kjer se je smelo podpisovati. Teh peticij bi seveda bilo še več, da po nekih županijah, kakor n. pr. v ličko-krbavskeji, ne bi bilo zabranjeno razpravljanje in podpisovanje. Vključno temu pa dohajajo peticije še neprenehoma na sabor od raznih krajev.

Razume se, da saborska večina ni uvažila teh peticij, niti je hotela dovoliti, da se predado posebnemu odboru na pretresanje, marveč jih je odbila brez vsakega razloga. Kako kratkovidna je ta večina, se vidi najbolje po tem, da ni hotela na noben način dovoliti, da se peticije glede finančne samostalnosti predado regnikolarnej deputaciji, katera bi jih mogla upotrebiti, ki bode morala braniti svoje poročilo proti ogerskeji regnikolarnej deputaciji, ki gotovo ne bode tako dragovoljno privolila na vse, kar se jej bode predložilo od hrvatske strani. Že po tem se more sklepati, da bode hrvatska regnikolarna deputacija gotovo zopet popuščala, kakor je to delala do zdaj, ker se noče oslanjati na podporo v narodu. Ta deputacija je tako neodločna, da se ne upa niti omeniti finančne samostalnosti, češ, da to vprašanje ne spada v njen delokrog, ker bi se s tem spremenila nagodba. (Konec prih.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 6. marca.

Parlamentarna kriza bo jutri rešena z izvolitvijo prvega oziroma drugega podpredsednika. Levičarji vztrajajo pri kandidaturi posl. Pradeja za mesto prvega podpredsednika in je precej nade, da bo Prade izvoljen z glasovi nemških levičarjev; volitev bo seveda brezdvomno vprejel. Trja bo šla pri volitvi drugega podpredsednika. Dosedanega moza na tem mestu Lupula so neki že pregovorili, da se je voljan umakniti s svojega mesta, ako mu zagotovo službo upravnega svetnika. Obljubljali so mu baje sedaj le članstvo v gospodski zbornici in pa naslov ekselence. Ako se umakne ta mož, potem bo treba naslednika. Dosedaj se imenuje kot kandidat samo češki poslanec Žaček, a z njim baje ni vse zadovoljno in bi

LISTEK.

„Papeževa kletev“.

Na dan, ko so se vsi časniki s spoštovanjem spominjali Leona XIII., je napisal »Slovenski Narod« zoper papeža umazan, nesramen pamflet.

»Narod« piše, kako je Taxil sleparil... kako je papeža »nezmotljivega« zvodil za nos. »Ali nezmotljivi, pravi, ne more oprostiti, da se je vendar zmotil. Njegova kri je vzkipela, blamaža vesoljne klerikalne armade zahteva osveto — papež je Taxila proklel.«

In »Narod« je objavil tudi kletev... Strašen anatem!...

Papež preklinja Taxila v imenu Boga, cele vrste duhov in svetnikov... preklinja ga v vseh mogočih položajih... preklinja vse njegove ude po vrsti... »maledictus sit — da povemo le nekaj izrazov po latinskem viru — maledictus ubicumque fuerit sive in domo, sive in agro, sive in via... sive in ecclesia... maledictus manducando, bibendo... min-gendo, cacando... maledictus sit in totis viribus corporis... in capillis, in cerebro, in vertice... in genis, in dentibus mordacibus et moribus... in omnibus in-

terioribus stomacho tenens... in genitalibus, in cruribus... in unguibus... naj bode proklet v vseh zvezah in pregibih njegovih udov!... od temena do podplata naj ga žrè bolezen!«...

Vsak pameten človek takoj vidi, da je to podel pamflet na papeža ostuden podvržek, umazana laž. (Le inteligenca »Narodova« je nosila okrog »Naroda« in v sveti jezi ponavljala za »Narodom«: »Papež, Kristusov namestnik, pa kolne, mesto da bi blagoslovljal in molil!«)

A ni treba niti posebne pameti, da se odkrije laž. Treba je le, da kdo ni zabit in neumen, kakor so »Narodovi« vsakdanji bravei! Saj so nemški časniki vso stvar že pojasnili. Prinesel je to kletev že l. 1872 neki temešvarski čifutski list, češ da je tako preklel Pij IX. laskega kralja Viktorja Emanuela. Tedaj so vsi vedeli, da je to le umazan pamflet umazanega čifuta. A sedaj so to kletev zopet izkopali, da so jo podvrgli zopet Leonu XIII.!

A niti 1872 ta kletev ni bila izvirna. Kletev je že iz preteklega stoletja. Od leta 1756—1766 je anglikan Sterne izdal »Življenje in mnenje gospoda Tristama Shandyja«.

V tem humorističnem, a tudi volterijanskolascivnem in frivolnem spisu se norčuje Sterne iz vsega. Norčuje se tudi iz izobčenja katoliške cerkve, kar je pri lascivnem, frivolnem anglikancu jako umevno. Da bi izobčenje, — kazni, ki jo katoliška cerkev uporablja s toliko resnobo — osmešil, natvezel je smešno »formulo ekskomunikacije«. Na str. 175—179 je natisnjena ta podvržena formula. Iz nje smo tudi povzeli zgoraj omenjene besede. To formulo je prepisal ogrski jud, češ da je kletev Pija IX., od ogerskega juda so si jo izposodili nemški »Los-von-Rom-kričaci«, češ da je kletev Leona XIII. Od judovsko-nemških pisnov pa jo je od besede do besede povzel in preložil — »Slovenski Narod«! (Če pravimo od besede do besede, seveda ne mislimo, da brez napak. »Maledicat illum Spiritus s. qui in baptismo effusus est, nemški: Ihn verfluche der hl. Geist, der in der Taufe über uns ausgegossen wurde«, je slovenski učenjak preložil v to-le budalost: »Naj ga prekolne sv. Duh, ki je preroben po sv. krstu!« itd.)

Po izvoru je torej kletev izmišljena in podvržena katoliški cerkvi od frivolnega anglikana. Krščanska so v njej le nebrojna imena svetnikov v uvodu. Sicer

paje kletev nagrabljena iz judovskih virov, iz rabinske velike kletve »Cherem« in iz druge židovske kletve »Birkot Haminim«.

Torej stara pesem: svojo grdobijo podli nasprotniki odlože v cerkvi, potem pa mažejo z umazanimi besedami in kriče: glejte, glejte, kakšna je katoliška cerkev. In za njimi se oglasi »Slovenski Narod«: glejte, glejte, kakšna je! Za »Narodom« pa ponavlja liberalni kor: glejte, glejte! In še ljudje, ki pravijo, da so naši, migajo: glejte, glejte! To pa zato, ker tako pridno prebirajo »Narod«, ki je v Slovencih pod firmo: »glasilo za slovensko inteligenco« prava patentirana poneumovalnica, privilegiran »Verdum mungsblatte! Slovenska inteligenca je srečno tako daleč prišla, da verjame največjo budalost, najbedastejšo laž, najsmušnejšo in najneumnejšo burko (da rabimo »Narodove« izraze), če jim jo le natvezi tisti, ki misli za vso slovensko inteligenco — Malovrh! Bravo, Slovenci, živio! Le tako naprej! Na pariški razstavi že lahko dobimo premijo, če izložimo kot kuriozum — slovensko inteligenco!

neki ne dobil vseh desniških glasov. Kako se toraj reši to vprašanje, dosedaj še ni pojasnjeno. Sicer pa tudi s tema dvema volitvama ne bo rešena dozdevna kriza, ker glavna stvar je in ostane češko-nemška sprava.

»Vaterland« in Banffy. Dunajski konservativni list je baje v svoji sobotni številki zelo razžalil bivšega ogerskega ministerskega predsednika, sedanjega višjega dvornega maršala in resničnega voditelja ogerske politike, Desiderja Banffya. Posnel je po ogerskih listih vest, da namerava Banffy odložiti svojo sedanjo čast, ker so navstale neke difference mej njim in sedanjim ministerskim predsednikom Szellom. »Vaterland« namreč pravi, da Banffy ob svojem odstopu ni izročil Szellu volilne blagajne liberalne stranke. V novembru in decembru leta 1898 se je namreč pripravil na nove volitve in je baje že tedaj porabil ves denar, kar ga je ostalo v blagajni. Njegov naslednik vsled tega umevno ni mogel ničesar dobiti in zato si baje ne upa razpisati novih volitev. To je ob kratkim vsebina onega dopisa, ki je Banffya toliko razburil, da je poslal »Vaterlandovemu« uredništvu dve priči, ki naj ukreneta vse potrebno, da se opere omadeževana čast. Sekundanta poslanca Daniel in Gajari sta urednika včeraj brzojavno pozvala, naj prekliče razžaljive besede ali pa imenuje avtorja. Odgovora do včeraj popoldne nista dobila. Kako se stvar razvzolja in posebe pojasni, kam je izginil ostali neporabljeni, celo iz inozemlja došli denar za volitvene priprave, pokazali bodo prihodnji dnevi.

Reški avtonomaši kapitulirali. Bivšemu reškemu županu dr. Mayländerju se grozno skomina po izpraznjenem županskem stolu, ki ga sedaj že dalj časa zavzema provizorično vladni komisar, ki je nastopil vlado, ker dr. Mayländer ni hotel priznati za Reko uveljavljenih zakonov. Vse je že poskusil, kako bi zopet z lepa splezal na ta stolec, ne da bi bilo treba postati figa mož in kapitulirati pred vlado. Prišel je na krmilo Szell in ne samo odobril vse, kar je ukrenil glede Reke Banffy, marveč tudi naravnost, brez ovinkov, izjavil, kaj sodijo Mažari o Reki in čegava je. Položaj za avtonomaše se je s to izjavo znatno poslabšal, in akoravno je bilo na Reki vse pričakovati, o tem vendar nihče ni sanjal, da se bodo reški avtonomaši zadovoljili s Szellovim govorom in kapitulirali pred mažarsko vlado. A tudi to se je zgodilo. Po nasvetu in inicijativi Mayländerja, Ossojnaka in Valušnika se je sklenilo odposlati deputacijo v Budimpešto in prositi za razpis volitev. Szell in Banffy se smejeta seveda v pest.

Proti lex Heinze. Nekateri določbe tega zakona, ki se tičejo literature, umetnosti in gledišča, so grozno razburile živce nekaterim krogom, ki čutijo, da bodo nekoliko okrajšani pri svojih umazanih in mastnih kupcijah. Umetniki vse Nemčije, mej temi tudi profesor Mommsen, zbrali so se v nedeljo v Berlinu ter po hudi, kritični debati kar soglasno vsprejeli naslednjo resolucijo: §§ 184 in 184 b, ki ju je sklenil državni zbor in ki se dasta raztegniti in tolmačiti na različne načine, sta poniževalni za kulturni narod in pomenita veliko nevarnost za razvoj nemške umetnosti in literature. Shod najodločneje protestuje proti tem določbam in pričakuje, da bodo nemški ljudski zastopniki pri konečni razpravi odklonili te določbe. — No, večina bo že vedela, kaj ji je storiti.

Kraljica Viktorija ne odpotuje na jug, kakor je bilo dosedaj določeno. Lastnik hotela Bordighera je dobil odpoved. Kaj je kraljico dovedlo do tega sklepa, ni popolnoma znano, in je morda tudi lahko res, da se je zbala influence, a mogoče je tudi, da se je zbala kakih neugodnih poročil z južno-atrškega bojišča. Grozno neprijetno bi bilo namreč, ko bi morala v inozemlju čuti o ponesrečenih poskusih tega ali onega angleškega generala.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 6. marca.

Javno predavanje. Jutri v sredo ob polu 8. uri zvečer predaval bode č. gospod Evgen Lampe v veliki dvorani »Katoliškega doma« o modernem napredku. Povab-

ljeni so zlasti liberalni naprednjaki. — Odbor »Slov. kršč. soc. zveze«.

Apologetični govori v stolnici. Poroča se nam: Razveselili smo se, ko smo čuli, da nam misli gospod dr. Fr. Lampe podati tekom resnega postnega časa nekaj apologetičnih razprav. Poznavajoč talent in pa poljuden zlog gospoda govornika, smo se nadejali najlepšega. In, kakor je pokazala prva razprava, ki smo jo čuli v četrtek dne 1. marca, nismo se motili v svojem pričakovanju. To so bile res lepe besede. V uvodu je rekel govornik, da nam ne namerava podati učenih razprav, kakor se navadno čitajo po knjigah, tudi ne kdo ve kako zvenečih govorov, kakoršne dostikrat čujemo z govorniških mest; ne, poljudno hoče z nami vred premišljevati o verskem vprašanju, o tem, ali je pametno in modro, da verujemo. Želi si pred seboj omahljivcev, dvomljivcev, neverce, da bi jim mogel dokazati in prepričati jih o tem, kar on veruje, o čemer je sam prepričan v dnu srca; zatrjuje, da mu bodo šle besede sicer iz kremenito trdega prepričanja, pa iz mehkega srca. Versko vprašanje je vprašanje človeškega srca in kot tako se tiče vsakega človeka, naj si bo duhoven, ali ne. Da, sedež verskega vprašanja je v srcu in v srcu vsakega tli iskrica poštenja, ki ga vleče, sili in navaja na versko življenje. — Morejo pa biti v srcu tri ovire, ki človeka odvrtačo od vere, in te ovire, želi gospod govornik, naj bi premagali in vrgli od sebe njegovi poslušavci. Prva ovira je ponos. Ne tisti opravičeni ponos, kakor ga mora imeti vsak človek, ne, ampak tisti, ki mu pravimo napuh. To je ovira, ki človeka odganja in odvrtačo, da bi se podvrgel Bogu, cerkvi, avtoriteti. Žal, da jih veliko sledi napuhu. Druga ovira je hlepenje po uživanju. Postavljene so nam meje od Boga, čez katere ne smemo. A naša narava nas priganja, da bi si raztegnili te meje; podrli plot, ki nas obdaja od vseh strani. Toda zaman. Meje so večne in trdne, teh ne premaknemo, pač pa si razbijemo glave sami sebi pri tem. Bog se nikdar ne bo uklonil človeku. Tretja ovira je lahkomišelnost. Koliko je lahkomišljencev, ki dero v pogubo, ki bi pa bili takej pridobljeni za vero, ko bi postali malo resnejši. — Računa treba vsakemu, vzlasti o najvažnejši nalogi svojega življenja.

Iz Kamnika, 5. marca. V komisijo za odmerjenje osebne dohodnine za sodni okraj Kamnik so izvoljeni: Za tretji razred gosp. Bergant Luka kot član, gospod Stare Mih. iz Mengša, namestnik; za četrti razred gospod Andrej Mejač kot član, gospod Fischer Franc iz Kamnika, namestnik.

»Narodova« častikraja pred ljubljanskimi porotniki. Danes se je razpravljalo pred ljubljanskimi porotniki o tožbi gosp. Antona Belca, župana v Št. Vidu nad Ljubljano, proti odgovornemu uredniku »Sl. Naroda« Jož. Nollju po §§ 487 in 488 k. z. ker je v »Narodu« 28. aprila l. l. priobčil neresnično »poslano« brez podpisa, v katerem se dolži g. Belca, da je poslal nekega svojega ključavničarskega učenca delat na streho, ter tako podtikal g. Belcu, da je zamenjal dolžno paznost napram učencu in da je g. Belčeva neprevidnost, s katero pošilja na streho namestu kleparjev učenca, ki je samo v ključavničarski stroki sposoben, kriva, da je učenec pal raz strehe in se ubil, ter tako g. Belcu podtika kaznjivo dejanje po § 335 k. z. V poslanem se g. Belcu tudi očita laž, češ, da ni res, da je učenec iz lastne neprevidnosti se ubil, in se mu predbaciva, da se za ubitega učenca ni brigal, ampak ga pustil v pesku ležati, kakor psa. S tem se je hotelo g. Belca dolžiti nenaravnega obnašanja in ga ponižati pri ljudeh. G. Belca tedaj, ko se je nesreča zgodila, ni bilo doma, torej ga je »poslano« lažljivo dolžilo in dokazalo se je, da učenec ni šel na streho, ampak je vsled lastne neprevidnosti šel v zvonik in stopil na oder, raz katelega je padel. Odg. urednik »Sl. Naroda« g. Jos. Noll, je bil danes mehkejši nego pri prvih zaslišanjih, pri katerih na nekatera vprašanja ni hotel dati odgovora, ter je izjavljal, da ne ve, ali je »poslano« bral ali ne, da bere le te neznatne stvari, kadar mu jih pošlje iz upravnštva upravnik Kopitar. Opozarjal je tudi na svoje težko stališče, ker dopisniki v boju premišljeno ne pišejo in v strasti. Ta odkritosrčna izjava o »Na-

rodovih« dopisnikovih je obudila tiho senzacijo in pomilovanje. Dokaza resnice se ni niti drznil nastopiti in se sploh ni drznil trditi, da bi bilo to resnično, kar je bilo v »poslanem«. Zastopnik tožiteljev je utemeljeval krivdo obtoženčev, ki je sicer priobčil v »Narodu« g. Belčev popravek, ki pa ni hotel dati nobenega redakcijskega zadoščenja in ni niti z besedico v »Narodu« obžaloval, da je občešpoštovanemu g. Belcu blatil čast. To dokazuje, da je »poslano« na g. Belca priobčil s hudobnim namenom. vsaj obrekovalec ni hotel dati niti svojega imena pod poslano in g. Belcu je popolnoma upravičen, da zahteva od gospodov porotnikov zadoščenja svoji razžaljeni časti in da se obrekovanje javno pribije kot tako. Dr. Tavčar je udaril na politično polje ter apeloval na oprostitev zatočenca s tem, da naj se ne pusti kratiti svobodne kritike časopisja. Tako časopisje je po njegovem mnenju pravi blagoslov za narod. Bobnal je na to, da so g. Belca nahujskali do tožbe tisti, ki uprizarjajo gonjo proti »Slov. Narodu« in da on nikdar ne toži »Slovenca«. Dobro je dr. Tavčarju odvrnil dr. Šusteršič, češ, da so glede poštenja ljudje »različne sorte«, in da se dobe na svetu ljudje široke vesti. G. Belcu nima take vesti, zato zahteva zadoščenja in da je prišlo do tožbe, so v prvi vrsti nagovarjali ga voditelji liberalcev v Št. Vidu. Kako je bilo v »poslanem« obdolženje g. Belca, kaže to, da je drž. pravdnik proti njemu prišel preiskavo, katero je seve moral ustaviti. Apel Tavčarjev na porotnike kot strankarske pristaše, naj porotniki kot poštene možje odločno zavrnejo. Porotniki niso potrdili niti vprašanja o zamernarjen dolžni paznosti in odgovorni urednik »Slov. Naroda« je bil z 10 proti 2 glasovoma oz. je dnoglasno popolnoma oproščen. Razsodba se da razlagati samo tako, da so porotniki odgovornega urednika pardonirali, in so krivdo pripisovali piscu »poslanega«, kateri pa ni imel poguma nastopiti pred sodiščem.

Razpisana je služba kateheta na tukajšnji c. kr. nižji gimnaziji, ki je nastopiti s prihodnjim šolskim letom. Prosnje je vložiti do 10. aprila t. l.

Zet celjskega župana. Iz Celja se nam piše: Dr. Evgen Negri, mož laško slovenske krvi, nemškega mišljenja, bil je svoj čas od okrajnega sodišča v Pulju obsojen na tridnevni zapor po § 491 k. z., ker je na hčerko g. dr. Serneč, Ljudmilo, ki je stara komaj 15 let, baje razburjen akademsko-doktorsko pljunil. Svojo razburjenost je opravičeval s tem, da je vedel, da je dotična dama Slovenka in da je bilo na dan češkega obiska, ko se je doktor Negri tako daleč spozabil, vse nad Slovenci in Čehi ogorčeno. Pri tretji prizivni obravnavi dne 3. t. m. je sodišče na toženčev priziv mu spremenilo zapor v denarno kazen 120 K. Ker pa ta olajšava po § 491 k. z. ni bila mogoča, so sodniki za dr. Negrija našli za njegovo pljuvanje z glasnim izrekom besedice »pfui« — čujte § 496, — in stvar je za dr. Negrija pred civilno-kazenskim sodiščem častno rešena. Zaradi uvrščenja dr. Negrijevega junaštva pod določbe § 496 bi bil ta slučaj dober, da se ga spravi v vednost generalni prokuraturi, ker sicer bomo Slovenci v Celju v resnici rabili tako zvane »Freibriefe«, o katerih je govoril dr. Schurbi, kot zastopnik dr. Negrija, da nam bo mogoče prosto hoditi po ulicah, ne da bi se nam trebalo bati pljuvanja iz nemških doktorskih ust. — Radovedni smo, kako bo vojaški častni sod vstel kavalirsko vedenje dr. Negrija le temu v zaslugo. — Evgen Negri je torej: nemški akademik, nemški doktor, nemški častnik, torej nemški kavalir in konečno zet nemškega župana. Po tem naj se sodi »das mehrwertige Culturvolk« in njega inteligenca.

Dva vaška »petelina« pred porotniki. Včeraj je stal pred ljubljanskimi porotniki 17letni France Pavlin iz Rovt nad Logatcem, obtožen težke telesne poškodbe. Obtoženi je izpovedal, da je 6. avg. l. l. pri Praprotnem brdu 15letnega Janeza Trevena poškodoval, a nehoté. Janez je bil siten ter se je vanj zaletaval. Zato mu je nastavil nož in Janez se je v nož zaletel ter tako dobil težko telesno poškodbo na kolenu. Predsednik je spominjal obtoženca, da se mu težko verjame, ker je imel hudo »piko« na Janeza Trevena. Gotovo ga je namenoma za-

bodel, ker se je izrazil o svojem prijatelju Janezu, »da ga bode tako sesekal, da ga bodo po štacunah prodajali za šnoftabake« in da je še celo pri okrajnem sodišču zatrdil: »Bom ga Janeza še, ako bom zaprt radi njega.« Obtoženi nič ni tajil svojih groženj in ko ga je vprašal predsednik, ako bo sedaj ubogega Janeza, ki je prišantal pred sodišče ves kruljev, pustil pri miru, pravi France: »Ne vem!« Priča Janez Treven pravi, da je res on čaka Franceta Pavlina, ker ga je hotel zapoditi domov. Hud je bil na Franceta, ker je nosil o njem okoli »navskriž besede«. Franceta je osuval, »en malo oklofutal«, France je bil pa tako zleht, da ga je dregnil z nožem v koleno. Obtoženi se ni zlagal povse s to izpovedbo, ker je zatrjeval, da se je »permojduha Janez veliko zlagal«, ker ga on ni sunil, ampak se je sam nataknil na nož. Janezu se je umikal, a ga še ni pustil pri miru. Mislil je, da ga on sme klofutati, ker je on reven, Janez pa bogat. Zdravniška izvedenca sta izrekla, da je Janezova poškodba bila smrtnonevarna. Porotniki so verjeli Francetu, da se je Janez sam nataknil na nož. Porotniki so bili dobri možje ter so Franceta Pavlina oprostili.

Naročnikom Slavjanske Lire se naznanja, da izide 2. in 3. zvezek skupno koncem meseca marca. Naročnike se prosi, naj store pred ko mogoče svojo dolžnost. Uprava Slavjanski Liri. Trst 3. marca 1900.

H. Vogrič.

Graški obrtniki so imeli v nedeljo 4. t. m. shod, na katerem so sklenili resolucijo, naj obrtni odsek državnega zbora, ki izpremenjuje in dostavlja §§ 59 in 60 obrtnega reda, odtegne agentom pravico, blago zasebnikom ponujati ali blago naravnost prodajati. Willinger se je hotel širokoustiti, a to pot jo je skupil. Ko so mu vzeli besedo in je se hotel govoriti, so ga na tla podrli in v drugo sobo zaprli, dokler ni zborovanje končalo.

Schönerer in drugi v Gradcu. Graški neodrešenci so imeli v nedeljo 4. t. m. svoj dan. Kako malo zaslombe imajo v širših masah, priča najbolj dejstvo, da so izdajali vstopnice le zanesljivim somišljenikom. Zborovanja se je udeležilo, kakor smo izvedeli iz gotovega vira, skoraj samo dijaštvo in uradništvo, drugi meščanski krogi so se ga ostentativno vzdržali. Vsi govorniki, Kittel, Türk, Iro, Hofer in Schönerer so govorili večinoma že premlačene tirade. Zanimiva je bila le silna agitacija, ki so jo ti govorniki razvijali proti nemški ljudski stranki, zlasti pa proti poslancu Hohenburgerju. Ako ostanejo ti nemški kričači na krmilu in ako se bodo dali graški meščanski krogi še dalje terorizovati nemškim buršem, preženo nemški radikali brž nacijsalce z vseh poslaniških mest. Morda se pa vendar Gradčani naveličajo hajlovskega terorizma? Pomembno znamenje je vsekako, da se hajlovci ne upajo več v javnosti tako samozvestno nastopati. — Wolfa ni bilo. Mož si je najbrž mislil, da bi utegnili Gradčani duševno popolnoma oslepeti, ako bi jim hkrati sijali dve taki solnci nemške pol. modrosti, kakor je on in vitez Jurij.

Le dosledno! »Edinost« piše: Naravnost v pogubo našega naroda pa je, da se hoče potom neke vrste našega časopisja uvajati v naš narod materijalistično naziranje o svetu. Ako bi ne imeli drugega vzroka, da se protivimo temu, je vzroka dovolj v dejstvu, da imamo reševati premnogo drugih nujnejših poslov. Vera je in mora ostati našemu narodu tudi v bodoče kakor največji zaklad. Zato pa: ne ruvajmo ljudstvu vere iz src: one vere, ki je bila našemu narodu vedno v največjo tolažbo. Opomnili bi »Edinosti«, da nje konsorcij izdaja »Slovenko«, ki se je o zakonu postavila na skrajno materijalistično stališče. — Torej le dosledno!

Deško semenišče v Gorici. Pastirski list prevzvišenega kardinala goriškega se bavi s pomanjkanjem duhovnikov na Goriškem. Deško semenišče v Gorici ima samo 66 gojencev. Treba je napraviti večji zavod, da bode prihajalo iz njega leto za letom dovoljno število bogoslovcev, ter je prevz. goriški nadškof že kupil za to potrebni prostor Zemljarišče (Villa Boeckman.)

»Lega« in Srbi. Iz Dubrovnika se poroča, da so tamošnji Srbi se demonst-

ktivno udeleževali plesov za »Lego«. Srbska mrtnja napram Hrvatom je tolika, da Srbi denarno podpirajo poitalijančevanje hrvatske mladine v Dalmaciji.

Iredenta na plesu. Radi zadnjega plesa »Lege nazionale« v Poreču je aretovanih kakih 8 odličnih oseb. Odpeljali so jih v kočijah v rovinjski zapor. Zagovarjati se bodo morali radi grdega razžaljenja cesarja.

Potres v Trstu so čutili v nedeljo ob 6. uri zvečer. Suneč je trajal 2 sekundi. Tudi v Ljubljani so čutili nekateri ob istem času rahlo zibanje. V Padovi je bil suneč ako močan, da je ljudstvo strahom pričalo na ulicah, kedaj se zrušijo poslopja. Tudi iz Benetek, Verone, Tridenta in Inomosta javljajo, da je močan potresni suneč vznemiril ljudi.

Novo vojašnico v Radgoni je pričela zidati radgonska občina za 37. topničarski polk. Samo zidarska, kamnoseška in tesarska dela bodo veljala 119.717 K 54 v. Dela so dobili samo nemškutarji.

Zdravje v Ljubljani od 25. februarja do 3. marca. Novorojencev 24, mrtvorojena 2, umrlih 26; med njimi za ošpicami 2, jetiko 5, vnetjem sopilnih organov 3, vsled nezgode 1, za različnimi boleznimi 15; med njimi 6 tujcev in iz zavodov 13; za infekcijskimi boleznimi so oboleli, in sicer: za ošpicami 4, škariatico 1, oslovskim (dušljivim) kašljem 2, vrtico 1, influenco 2, noricami 2.

Izkopali so danes v Kolodvorskih ulicah zraven novega kopališča veliko kamenito rakev. Rakev je dva in pol metra dolga, en meter široka in en meter visoka. V njej ni bilo družega, kakor nekaj kosti. Delavci pravijo, da so rakev nekateri že po noči odprli, in da nastane »huda pravda«, ker je bilo baje v krsti mnogo starega denarja.

Pogrešani deček. Deček Frančišek Žagar, o katerem smo včeraj poročali, da se pogreša, je pisal danes svojim starišem z Dolenjskega.

Delavec ubit. Pri zgradbi novega železniškega mostu na Barji padla sta dva železna traverza na delavca Iv. Holsteinerja. Bil je takoj mrtev.

Polir pobegnil. Dunajčan Jan. Eggen-dorfer napravil je veliko dolgov in pobegnil s svojo znanko, pravijo, da proti Ljubljani.

Tat v gledališču. Nemškemu igralcu Karolu Riedl ukradel je neznan tat iz garderobe dva para črnih nogovic in ene črne hlače vredne 6 K.

Možu všla je Marijana Bučar rojena Žot iz Rudnika štev. 29 in se baje potika po Ljubljani.

V Ameriko je hotel oditi in se odtegniti vojaški dolžnosti Jožef Gregorič iz Smolenji vasi, okr. Rudolfovo. Stražnik ga je vstavil na južnem kolodvoru. Sedaj se fant nahaja na Žabjeku. Mladoletni Gregorič je vzel seboj »pos« svojega brata. Ljubljanski policajev z napačnim posom ni mogel opihiti, ker se predobro spoznajo na take tičke.

Cigan Held obešen. Po obešenju cigana Helda se je razdelila tiskana sodba. Simon Held je rojen dne 24. oktobra 1873 v Mitterwinkel-u na Koroškem, samski cigan brez stalnega bivališča, radi hudodelstva javne posilnosti in različnih prestopkov že kaznjen. Iz »Razložbe dejanj« posnemamo: Obsojeni Simon Held je delomrzen cigan, prekanjenega in silovitega značaja. Zaradi vlačgarstva bil je že mnogokrat kaznovan. Leta 1897 napadel je na cesti blizu Gorenjevasi pri Kranji nekega voznika in mu nastavil velik nož na prsi v namenu, da izžuga od njega, da mu izroči psa. C. kr. deželna sodnija v Ljubljani mu je zaradi tega dosodila 10 mesecev težke poojstrene ječe. Po prestopni kazni je bil oddan dne 22. aprila 1898 v prisilno delalnico v Ljubljani, od koder pa je že dne 25. julija 1898 utekel. Od tega časa se je do 9. januarja 1899 brez dela in opravka okoli potepal. Proti koncu l. 1898 in v začetku l. 1899 dogajali so se predrzni tatvinski ulomi. Tatovi so bili lik razbojnikom oboroženi s puškami in drugim orožjem — nedvomno v syrho, da bi se, pri tatvini zasaceni, branili. Prebivalstvo prizadetih krajev živelo je vsled tega v velikem strahu in nepokoju. V noči na 26. decembra 1898 ulomi so tatovi v prodajalnico Frana Oblaka pri sv. Gregorji; na kraju storjenega dejanja našel se je velik nož, ki je bil dan poprej ukraden Franu Drobnič-u v Perovem. O tem času so se ondaj klatili trije cigani, eden nekoliko manj kozav, drugi nekoliko večji a mlajši in ciganka, stara okoli 20 let. Rano v jutro na sv. Treh kraljev dan leta 1899 izvrševali so drzni tatovi tatvinske ulome v vaseh Dobliče, Kvasica in Jelševnik v črnomaljskem okraju od hiše do hiše in pokradli raznega blaga. — Ko je Katarina Grahek, čuteča tatove, pogledala skozi okno, sunil jo je eden tatov z lopato; proti Janezu Banovcu v Jelševniku, povprašajočemu, kdo po temi iz vasi odhaja, vstrelil je jeden tatov s puško. Nedvomno je dognano, da so pred temi tatvinami po kraju hodili gori opisani trije cigani, — nedvomno dognano, da so šli ravno ti trije cigani dne 7. januarja 1899 proti Toplicam. V noči na 8. januarja 1899 ulomili so omenjeni cigani v prodajalnico Ivana Sitar-ja v Toplicah in pokrali blaga in denarja približno za 150 gld. Od tod so pobegnili preko Velikih in Malih Šic in Brezja proti Krki in med potjo krali in nasilstva uganjali. Prihodnji dan, to je 9. januarja 1899 bil je na Krki semenj. Ko so se popoldne vračali sejmarji domov, prišli so imenovani trije cigani od Trebnje-gorice. Oba cigana oborožena sta bila s puškama, manjši kozavi cigan imel je v roki žatlaho, večji a mlajši dolg špičast kuhinjski nož, ter sta jela z žatlaho oziroma nožem mahati proti sejmarjem. Nekateri sejmarji so prestrašeni takoj zbežali. Zaslišavši glasove med sejmarji, da je treba iti povedat žandarjem, kaj cigani počenjajo, jel je kozavi cigan priduševati se, da si bode pomočil svoje roke v žandarsko kri, večji a mlajši cigan pa je nastavljal proti nekim sejmarjem puško, grozeč, da jih bode ustrelil, da bodo že dobili cesarsko pravico. Janeza Šemeta pa je z dolgim špičastim nožem s tako silo vbodel v desno uho, da ga je težko telesno poškodoval. — Martina Novljana, posestnika iz Male Loke, ki je s svojim sinom, par volov goneč, ravno mimo prišel, pa vdari kozavi cigan z ojstrino sekire-žatlaha po glavi tako, da se takoj zgrudi na tla. Na to skočita oba cigana za bežecimi sejmarji, pa ker jih ne dohitita, se povrneta k Martinu Novljanu, ki se je bil med tem pobral in vihraje stal na cesti ter ga sujeta, kozavi cigan z žatlaho, večji a mlajši cigan pa z nožem tako dolgo, da se prepričata, da več ne giblje, in zbežita potem s ciganko v hosto. Martin Novljan je se isti dan umrl. Sodno-zdravniška preiskava je pokazala, da je imel Martin Novljan mimo drugih težkih ran na levi strani vratu 4 cm dolgo, v vretence segajočo rano, vsled katere je bila vratna žila dovodnica prerezana in vsled katere je neizogibno nastopila smrt. Po izreku zdravnikov večšakov je bila ta poškodba prizadeta s špičastim, rezočim orodjem, in je dolg nož najprikladnejše orodje za prizadetje take poškodbe. Ljudski glas se je takoj razširil, da so cigani umorili Martina Novljana. Isti dan okoli 8. ure zvečer so prišli opisani trije cigani iz smeri od Krke skozi Grosuplje, in tamošnjemu žandarmerijskemu stražmeštru se je posrečilo večjega a mlajšega cigana Simona Helda a aretovati, dočim sta kozavi cigan in ciganka utekla. Simon Held je oviral svoje aretovanje z dejanjskim silovitim lotenjem. Na mestu aretovanja se je našel dolg nož ter mnogo od navedenih tatvin izhajajočih reči. Simon Held je pri prvi razpravi odločno tajil, da je on tisti večji in mlajši cigan, ki se je okoli klatil z omenjenim kozavim ciganom in ciganko, pa mnogim prič ga je z vso določnostjo spoznalo. Pri vnovični razpravi pa je priznal svojo pričujočnost na licu mesta, in le tajil vdeležbo na umoru. Po pričah in drugih okolnostih pa je nedvomno dognano, da je on tisti cigan, ki je Martina Novljana suval z nožem. C. kr. najvišji sodni in kassacijski dvor na Dunaji je zavrgel ničnostno pritožbo Simon Helda, in ker je Njegovo c. kr. apostolsko Veličanstvo z najvišjim sklepom z dne 22. februarja 1900 prepustilo svojemu najvišjemu sodnemu dvoru vršiti svojo najv. sodno oblast na Simonom Helda-om po zakonu, se je vsled naredb e. kr. najvišjega in kassacijskega sodnega dvora na Dunaji sodba danes ob 7¹/₂ uri

zjutraj izvršila. — C. kr. okrožno sodišče v Rudolfovem, dne 3. marca 1900.

Vlak med voli. Brzovlak, ki vozi med Dunajem in Nizzo, je blizu Trbiža pri nekem prehodu zaletel se med čedo volov, katere so baš isti hip gnali čez cest. Mnogo volov je pomečkanih. K sreči vlak ni skočil iz tira, nego je skoro oddrdal dalje.

Akademija »nesmrtnih« v Rusiji. V Peterburgu so ustanovili novo akademijo za umetnost in vedo po vzgledu francoske akademije. V novi akademiji bode 40 »nesmrtnikov«. Doslej so mej ruskimi nesmrtniki: grof Lev Tolstoj, pesnik veliki knez Konstantin, pesnik Potješin, romanopisec Gemtjunikov, pesnik Korolenko, novelist Čechov, pravnik Koni, grof Gelenicev Kutuzov, Solovjev.

Iz raznih krajev. Pogorela je v Beričevem hiša Juriju Gostinčarju. Stari hišni gospodar bi bil žrtev plamenov, da ga v zadnjem hipu ni rešil iz ognja sin. — Ameriškim Slovincem so se zgodile zopet tri nesreče. V Julietu je nagloma umrl Janez Trlep iz Sela na Dolenjskem, istotam je v »Rod Mill« ubilo Slavo Sabliča iz Škri-ljeva na Primorskem, nad Martina Blatnika pa se je vdrla streha ter ga ubila. Vsi trije zapuščajo vdove in nepreskrbljene otročice. — Obešanje proti vstopnini so imeli te dni v amerikanskem mestecu El Tas. Morilec, nad katerim bi se morala izvršiti smrtna obsodba, je zapuščal ženo in otroke brez vseh sredstev. Njegovi sodniki so bili toli »ljudomili«, da so okoli morišča zgradili tribune in določili za gledalce visoko vstopnino. Tako se je nabralo za ubogo vdovo 2000 dolarjev. Morilec se je v zadnjih trenutkih na glas zahvalil sodnikom in občinstvu za vstopnino. — Može beže v Rostovu od svojih žena. Tekom januarja je ušlo 60 mož. To je pač najnovejša — moderna epidemija. — Sneg v Gorenji Italiji so imeli preteklo soboto in nedeljo. Temperatura je bila pod ničlo. — Laški konzulat so dobili v Inomostu. — Poroka nadvojvodinje Štefanije bode res 21. t. m. in sicer v Miramaru. Z grofom Lonyayem pojde Štefanija potem na Riviero. — Nov »umetnik« stradalac se je pojavil v bližini Newjorka v osebi prodajalca žita Milton Rathburna. Vzdržal je doslej čisto po 28 dni brez jedi, sedaj pa se je namenil stradati 40 dni. V prvih 11 dneh stradanja je že shujšal za 11¹/₂ kg. Mož je bil prej sila debel in se sedaj na vso moč veseli, da je znašel umetnost stradanja.

Društva.

(Mestna hranilnica v Kranju.) V mesecu februarju 1900 vložilo je 295 strank 105.050 K 88 v, dvignilo pa 238 strank 77.290 K 6 v; 14 strankam izplačalo se je hipotečnih posojil 21.980 K Stanje ulog iznaša 2.080.232 K 78 v, stanje hipotečnih posojil pa 1.329.573 K 44 v, in denarni promet 328.853 K 40 v.

(Mestna hranilnica v Radovljici.) V mesecu svedanu 1900 je 150 strank vložilo 56.034 K 97 v, 116 strank vzdignilo 32.731 K 45 v; 28 strankam se je izplačalo posojil 33.350 K, denarni promet 248.132 K 26 v.

(Mestna hranilnica v Novem Mestu.) V mesecu svedanu 1900 je 232 strank vložilo 58.395 K 8 v, 136 strank vzdignilo 33.522 K 2 v, torej več vložilo 24.873 K 6 v. 5 strankam se je izplačalo posojil 3240 K. Stanje ulog 1.437.780 K 70 v. Denarni promet 184.536 K 21 v.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 6. marca. (C. B.) V gospodski zbornici se je danes pričela razprava o vladni izjavi. Prvi govori knez Karol Auersperg.

Dunaj, 6. marca. Poroča se iz parlamentarnih krogov, da je poslanec Lupul odložil čast drugega podpredsednika.

Dunaj, 6. marca. Lsti poročajo, da se pravne konference ne bodo več nadaljevale, ker ni upanja, da bi se doseglo kako sporazumljenje.

Reka, 6. marca. 568 članov avtonomaške stranke je sklenilo odposlati deputacijo ogerskemu ministerskemu predsedniku Szellu, da razpiše občinske volitve za Reko. Sinoči je odšlo v Bu-

dimpešto 36 članov. Deputacijo vodi bivši reški župan dr. Mayländer, govoril bo pa poslanec Batthanyi.

Berolin, 6. marca. »Nordd. Allg. Ztg.« poroča: Cesar Viljem je poslal papežu naslednjo brzojavko v francoskem jeziku: Prosim Vašo Svetost, da sprejmete moja najprisrčnejša voščila k 90letnici rojstva. Gojim najodkritosrčnejše želje za srečo in zdravje Vaše Svetosti in prosim Boga, naj bi podelil Vaši Svetosti ves blagoslov. — Papež je odgovoril: V voščilih, ki jih je Vaše Veličanstvo dobrotno poslalo k naši devetdesetletnici, uvidimo z zadovoljstvom nov dokaz prijateljskega mišljenja Vašega Veličanstva. Vaše Veličanstvo naj vsprejme za to zahvalo in izraz onih voščil, ki smo jih poslali k Bogu vsemogočnemu za blagor in srečo Vašega Veličanstva in cele cesarske rodbine.

Berolin, 6. marca. »Localanzeiger« poroča, da cesar Viljem ni čestital kraljici Viktoriji na Robertsovi zmagi.

London, 6. marca. Cecil Rhodes je došel včeraj v Kapstadt in se v kratkem odpelje v London.

London, 6. marca. Kraljica obišče jutri London ter se bo vozila po glavnih cestah in trgih, da se pokaže ljudstvu. V soboto se vrne v Windsor.

London, 6. marca. V pokritje vojnih stroškov uvede vlada davek na sladkor ter carino na poljske pridelke. Pri sladkorju dobi vlada 12 milijonov funtov.

Vojska v Južni Afriki.

Trenutek, ko se maršal Roberts in general Joubert spoprimeta s svojima armadama blizu Ostfonteina, ni več daleč. To se da posneti iz poročil, ki so došla londonskim in bruseljskim krogom tekom včerajšnjega dne.

Položaj na oranjskem bojišču je po poročilu dunajske »N. Fr. P.« nekako naslednji: Maršal Roberts je na potu v Bloemfontein, glavnem mestu države Oranje. Obe armadi se zbirata mej Ostfonteinom in Abrahamsfarmom, kjer je general French že prišel v dotiko z Buri. Pripravlja se bitka, ki bo brzkone odločila usodo cele vojske. V prihodnjih dneh moremo že pričakovati poročil o novih bojih. Do prve bitke pride skoro gotovo pri Abrahamskraalu, 30 km vzhodno od Paardeberga, kjer je Joubert zbral vso armado iz Natala in iz severno-vzhodnega dela Oranje. Generala Dewet in Delarey zavzemata s svojimi četami utrjeno pozicijo pri Ostfonteinu, kjer bo Roberts zadel ob prvi odpor. Bursko moč na tem kraju cenijo Angleži na 4000 mož, mej tem ko ima Joubert zbranih nad 30.000 Burov, ki se nahajajo vsi na ugodnih postojankah.

Bruselj, 6. marca. Transvalski poslanik zatrjuje, da je predsednik Krüger pripravljen skleniti mir, toda pod pogojem, da ostaneta republiki neodvisni; ako pa Angleška tega ne dovoli, mora se braniti do zadnjega.

Newyork, 6. marca. »Herald« poroča iz Washingtona: Angliji in Transvalcem se je naznanilo, da je Mac Kinley voljan posredovati.

London, 6. marca. Bullerjeva brzojavka o popolnem porazu Burov pri Ladysmithu vzbuja tu občen posmeh. O kakem porazu ne more biti govora, ker sploh ni bilo nikakega boja. Buri so v najlepšem redu ostavili svoje postojanke.

London, 6. marca. »Standard« poročajo 2. t. m. iz Ostfonteina: Naše predstraže so jedno miljo oddaljene od sovražnika, ki je zasedel osamljeno skupino holmov južno od reke, 10 milj vzhodno od naše glavne armade. Burske čete štejejo 4000 mož in so dobro varovane z nasipi.

London, 6. marca. Iz Kapstadta poročajo 3. t. m.: Vstaši v deželi Griqua, katerim se je pridružilo 600 škotskih farmovcev v okraju Prieska, so zasedli Kinhardt, sto milj zahodno od Prieske, in se pomikajo proti Wonkyks-Wlei-u, kjer so velike zaloge živil. Domačini so zelo nemirni.

Zaročenca.

(I promessi sposi.)

Milanska povest iz sedemnajstega veka. — Laški spisal Alessandro Manzoni. prevel I. B.—S. (Dajle).

Bom, bom, bom, bom... Kmetje se vzdignejo v postelji, hlapci po svislih vlečejo na ušesa in vstajajo. „Kaj pa je? Kaj pa je? Plat zvona bije! Ogenj? Tatovi? Razbojniki?“ Mnoge žene svetujejo, prosijo može, naj ostanejo doma, naj pusté, da gredó gledat drugi; drugi vstanejo in gredó k oknu; strahopetci zlezejo zopet pod odejo, kakor bi se podali ženskim prošnjam; radovedneži in junaki zgrabijo za vile in puške, da bi šli na lice mesta, nekateri pa čakajo, kaj bo.

Predno pa so bili ti pri zavesti, dà, še predno so se zbudili, slišali so ta vrišč uže drugi ljudje, ki so nedaleč odtod napravljeni bdeli: „bravi! namreč in Agnese ter Perpetua. Najprej bomo na kratko povedali, kaj so počeli oni, odkar smo jih pustili nekaj v samotni koči, nekaj v krčmi. Ko so oni trije v krčmi videli, da so vse hiše zaprte in cesta prazna, so odšli naglo iz krčme, kakor bi se bali, da bi ne zamudili, rekoč, da gredó domov. Ogledajo si nato nekoliko po vasi, je li uže vse pokojno; in res ni bilo žive duše nikjer, vladala je grobna tišina. Prav tiho gredó tudi mimo hišice naših ubožcev, kjer je bilo pa še najbolj mirno, kajti uže ni bilo nikogar doma; potem pa se napotijo naravnost proti samotni koči, da bi o vsem poročali svojemu poglavarju Grisu. Ta si takoj posadi na glavo raztrgano pokrivalo, vrže čez pleča romarski plašč iz povoščenega platna, posejanega s školjkami, prime za potno palico in reče: „Idimo sedaj pogumno; tiho in pazite na povelja!“ Sam gre naprej, drugi pa za njim. Do kočje pridejo po poti, ki je držala baš v nasprotno stran kakor ona, po kateri so se bili odpravili popreje naši znanci po svojem opravku. Griso ustavi svoje krčelo par korakov pred kočjo, gre sam naprej, da si vse ogleda; ko pa vidi, da je vse prazno in zapuščeno, pokliče dva ali tri hlapce k sebi, ukaže jim tiho zlesti čez zid, ki je obdajal majhno dvorišče in se skriti v neki kot za gosto figovo drevo, katero si je bil zjutraj zapomnil. Nato lahno potrka kakor romar, ki je zašel in prosi prenočišča do jutra. Nobenega odgovora. Potrka znova bolj glasno; vse tiho. Tedaj pokliče tretjega hlapca, ukaže mu splezati na dvorišče kakor prvima dvema ter rahlo odriniti zapah, da bi se lahko šlo noter in vun. Vse to se previdno in srečno izvrši. Nato pokliče druge ter jim zapove, naj se skrijejo pri onih dveh. Tiho pripré zopet zvanja vrata, znotraj postavi dve straži in gre naravnost proti pritličnim durim. Tudi tu potrka in čaka in čaka zaman. Tiho sname še te duri, a nihče se ne oglasi, znotraj: „Kdo je?“ Nikogar ni čuti. Bolje ne more iti. Torej naprej! „Pst!“ Pokliče one izpod figovega drevesa ter stopi z njimi v pritlično sobo, kjer je zjutraj priberačil oni kos kruha. Vzame v roko gobo, kresalni kamen, jeklo, užigalice, prižge svojo malo svetilnico ter vstopi v najzadnjo sobo, da se prepriča, je-li ni nikogar notri. Vrne se nazaj, gré k durim, ki držé na stopnice, pogleda in vleče na ušesa. Vse zapuščeno in tiho! Dve straži postavi v pritličji, pokliče

Grignapoca, ki je bil bravo, doma iz bergamske okolice. Ta naj bi žugal, miril, zapovedoval, z jedno besedo, on sam naj bi vse potrebno govoril zato, da bi Agnese po njegovi govorici soditi mislila, da prihaja napad od bergamske strani. S tem ob strani in z drugimi za sabo gre Griso polagoma v gornje nadstropje, preklinjajoč v srcu vsako stopnico, ki je zaškripala, vsako stopinjo svojih hlapcev, ki je delala hrup. Naposled je zgoraj. Tu je skrita lisica. Lahno odmakne duri, ki držé v prvo izbo. Duri se udadó in odpró. Pogleda noter; tema. Vleče na ušesa, če notri kdo smrči, diha, se giblje; nikogar! Naprej tedaj! Svetilnico drži pred sabo, da bi sam videl, njega pa ne videl nikdo, odpré vrata, vidi posteljo ter stopi k nji. Postelja je postлана in nedotaknjena, odeja pregrnjena čez vzglavje. Zgane z rameni, obrne se k družbi, namigne jim, da gre še v sosedno izbo, kamor naj mu tiho sledé. Vstopi, stori takisto, kot v prvi sobici in najde vse baš takó. „Za vraga! Kaj je to?“ reče „pa ne, da nas je kak pes zavohal in izdal?“ Zdaj začno vsi, in to menj previdno raziskavati naokrog; tipajo po vseh kotih, prevrnejo celo hišo. V tem pa, ko le-ti to delajo, zaslišita onadva, ki sta stražila pri zvanjih vratih, cepetanje urnih korakov, ki se vedno bolj bližajo. Obá menita, da bo šel mimo, naj bode kdor koli uže; zato mirno stojita in pazita. A glej! cepetanje se ustavi prav pred durmi. Bil je Menico, ki je prišel s poročilom očeta Cristofora, naj se obe ženski za božjo voljo takoj odpravita z doma in zbežita v samostan, zakaj... no zakaj, veste! Deček zagrabi za kljuko pri vratih, da bi potrkal, a začuti, da se mu, zlomljena in odtrgana, maje v roki. — Kaj pomeni to? — misli si in strahoma sune ob vrata; le-ta se odpró. Menico plašno vstopi, v istem trenutku pa ga uže držita dve močni roki in Menico sliši dva tiha glasova, na levi in na desni, ki mu žugata: „Tiho, sicer je po tebi!“ Toda Menico zakriči na ves glas. Jeden razbojnikov mu z roko zatise usta, drugi pa potegne nož, da bi ga ostrasil. (Dalje sledi)

Umrli so:

2. marca. Josip Dovč, posestnik, 80 let, Radekega cesta 14, pretresenje možgan. — Ana Verhunc, ključarja žena, 29 let, Dolenjska cesta 8, jetika.
3. marca. Štefanija Pogačnik, posestnika hči, 11, meseca, Františkanske ulice 6, bronchitis capillaris.
4. marca. Karol Japelj, mizarja sin, 3 mesece, Rožne ulice 8, meningitis basilaris.

V otroški bolnišnici:

3. marca. Ivan Keržmanec, mizarja sin, 7 mesecev, jetika.

V bolnišnici:

28. februarja. Františka Klun, poštna praktikančinja, 21 let, Brigtova bolezen.
1. marca. Josip Planinšek, gostac, 65 let, ostarelost. — Marijana Čertanc, kajžarja hči, 22 let, peritonitis tubercul.

Cena žitu na dunajski borzi

dné 5. marca 1900.

Za 100 kilogramov.

Pšenica za pomlad . . .	gl. 7-61 do gl. 7-62
„ „ maj-juni „ . . .	7-70 „ „ 7-71
„ „ jesen . . .	7-90 „ „ 7-91
Rž za pomlad . . .	6-59 „ „ 6-60
„ „ maj-junij . . .	6-70 „ „ 6-71
„ „ jesen . . .	6-79 „ „ 6-80
Turšica za maj-junij . . .	5-40 „ „ 5-41
„ „ jul-avgust . . .	— „ „ —
Oves za pomlad . . .	5-23 „ „ 5-24
„ „ maj-junij . . .	5-37 „ „ 5-38
„ „ jesen . . .	— „ „ —

Dunajska filialka

Hranilne vloge na knjižice s 4%.
Menjalnica, borzno posredovanje, posojila na vrednostne papirje, menični eskompt, vinkuliranje in 984 30 razvinkuliranje obligacij.

Živnostenská banka

na Dunaju, I., Herrengasse 12.

Dunajska borza.

Dné 6. marca.		Dné 5. marca.		Dunavsko vravnavno posojilo l. 1878		Salmove srečke, 40 gld.	
Skupni državni dolg v notab . . .	99-30	20 mark . . .	23-66	Zastavna pisma av. osr. zem. kred. banke 4% . . .	108-—	St. Genois srečke, 40 gld.	172-50
Skupni državni dolg v srebru . . .	99-20	20 frankov (napoleonov) . . .	19-30	Prijoritete obveznice državne železnice . . .	95-90	Waldsteinove srečke, 20 gld.	180-—
Avstrijska zlata renta 4% . . .	98-30	Italijanski bankovci . . .	89-90	„ „ južne železnice 3% . . .	88-25	Ljubljanske srečke . . .	50-—
Avstrijska kronska renta 4%, 200 kron . . .	99-05	C. kr. cekini . . .	11-38	„ „ južne železnice 5% . . .	—	Akcije južne avstrijske banke, 200 gld. . . .	124-25
Ogerska zlata renta 4% . . .	98-10			„ „ dolenskih železnic 4% . . .	99-25	Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v. . .	293-—
Ogerska kronska renta 4%, 200 . . .	93-70			Kreditne srečke, 100 gld. . .	395-—	Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld.	78-—
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld. . .	126-80			4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld. . .	340-—	Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	26-70
Kreditne delnice, 160 gld. . .	235-15			Avstrijskega rudičnega križa srečke, 10 gld. . .	42-70	Splošna avstrijska stavbinska družba . . .	96-—
London vista . . .	242-50			Ogerske . . .	22-25	Montanska družba avstr. plan.	262-50
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj .	118-40			Budimpešt. bazilika-srečke, 5 gld. . .	13-35	Trboveljska premogarska družba, 70 gld. . .	326-50
				Rudolfove srečke, 10 gld. . .	64-—	Papirnih rubljev 100	255-75

Nakup in prodaja
vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanja za zube pri tvebanjih, pri izžrebanju najmanjšega dobitka. — **Promese** za vsako tvehanje. Kušanina izvršitev naročil na borzi.

Menjarnica delniška družba
„M E R C U R“
I., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za doseg kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti
naloženih glavnice.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306-2 m. srednji zračni tlak 736-0 mm.

Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetovi	Nebe	Padavina v mm.
5. 9. zveč.	734-5	-2-4	brezv.	oblačno	
6. 7. zjutr.	736-6	-6-0	sl. sever	oblačno	0-0
2. popol.	737-0	-2-1	sl. jug	pol oblač.	

Srednja včerašnja temperatura -2-8 normale: 1-9.

Na prodaj je

pritlična hiša, št. 56. v št. Vidu nad Ljubljano. Hiša je krita z opeko ter ima štiri sobe, dve kuhinji, veliko klet ter zadaj za hišo vrt. (1000 gld. erarnega dolga lahko na hiši ostane.)

Pogoji se zvedo pri

166 3-8 **Heleni Jenko**
v št. Vidu nad Ljubljano št. 1.

Ovsena kaša.

Ovseno pšeno, ovsena moka in ovseni puh (kakor Quaker Quats) izdeluje iz Smrečinega gorskega ovsa, priznane najboljšega na svetu, ondotno prodajalno društvo.

5 kg. poštni zavojček: kaša in puh K 4-40, ovseno pšeno in moka K 4-20, vse štiri vrste odbrane K 4-30. Po železnici od 25 kg. više (tudi odbrano) dosti ceneje in sicer od 62 do in 68 h za kg. po daljavi. 110 26-15

Glavna zaloga Smrečine gorske prodajalne družbe za Avstro-Ogerske:

LEOPOLD HEISS, Dunaj, IV/1, Wiedner Hauptstrasse 56.

Štev. 8192/1900.

Ustanova za vojaške sirote.

Pri mestnem magistratu ljubljanskem podeliti je za tekoče leto Josip Šuhli-ovo ustanovo za vojaške sirote v znesku 75 K 60 h.

Prošnje za to ustanovo, do katere imajo pravico uboge sirote vojaškega rodu, naj bodo zakonske ali p nezakonske, vložiti je

do dné 15. marca 1900

pri podpisnem uradu.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,

dné 6. marca 1900.

Prodaja gozdnih sadik.

Za bližajoče se spomladno pogozdovanje oddá se več stotisoč komadov mod in dobro vkoreninjenih dveletnih sadik črnega bora po 3 K in triletnih smrkovih sadik po 4 K tisoč komadov.

Naročila sprejemajo se pri podpisnem c. kr. deželnem gozdnem nadzorstvu, dokler je kaj zaloge, proti istočasni vpošiljavi denarnega zneska. 209 1-1

C. kr. deželno gozdno nadzorstvo za Kranjsko v Ljubljani.

Protin, revmatizem,

tudi zastaran, katerega celó toplice v 10—15 letih niso ozdravile, ozdravi gotovo po nekaterokratni rabi

Zoltán-ovo mazilo zoper protin in revmatizem.

Steklenica velja 2 kroni. Razpošilja dvorni založnik lekarnar.

B. Zoltán, Budimpešta.

Nikaka tajnost. — Od zdravnikov priporočeno.

Glavnice v akcijah 20,000.000 K.
Reservni zaklad nad 7,500.000 K.

Centrala v Pragi.

Podružnice v Brnu, Plznju, Budejovicah, Pardubicah, Taboru, Benešavi, Iglavi, Moravski Ostravi.